

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

8. De morte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

re Bellarminum super illum ver-
sum, *Delicta quis intelligit? ab oc-
cultis meis munda me, & ab alienis
parce servo tuo.* Pulchrè, inquit, in
Hebræo legitur ad verbum: Ignorantias
quis intelligit? ubi opponit ignorantiam
intelligentiæ, demonstrare volens, esse
difficillimum cavere peccata, quæ ex
ignorantia committuntur; quia tamen
verè peccata sunt & caveri potuerunt,
addit orationem, *ab occultis meis munda me.* Ita ille.

CONSID. VIII.

De morte.

1.
Rapimur
ad mor-
tem.

AD mortem raperis, mi ho-
mo, & velociter raperis, & insensibiliter,
& incerto ac dubio exitu, ac parum ad
illam dispositus; hæc quatuor propiùs
consideremus.

Velociter.

1. Velociter raperis; quia æ-
què concitato cursu, ac sol ipse,
qui dies tuos facit, circumagitur,
quæ constat rapidius volui, quàm
faceret celerrimi volatus hirundo,
quæ spatio unius *Miserere*, vigesies
totum orbem terrarum circuiret. Ut
hanc vitæ nostræ velox simul, & instabile
curriculum nos obliviosi mortales ut-
cumque apprehenderemus, illam Spiritus
sanctus cum rebus fugitivis, & instabilibus
comparare

voluit, nebulæ, vento, fumò, hospiti
unius noctis, nuncio, navi poma portanti,
imagini in speculo transcursum apparenti,
& similibus: ipsimet insipientes hujus
rei non ignari dicunt: *Transibit sapientia
nostra tanquam vestigium nubis, & sicut
nebula dissolvetur, quæ fugata est à radiis
solis.* Ut rectè dixerit S. Augustinus; hoc
totum quod nobis sæculum videtur, punctum
est, & quod tibi tardum est, in oculis Dei
breve est.

2. Maximè mirandum est nos raptum
illum non sentire: jam pars vitæ abiit,
& morti propiores jam sumus, & tamen
non sentimus, nec quid desit aut super-
sit, anxie inquirimus; similes homini,
qui tot nummos gestaret in bursa collo
appensa, quot annos esset victurus, quorum
tamen annorum numerum ignoraret, ille
quidem satis adverteret singulis annis
bursam nummo uno decrescere, quot tamen
restarent, nesciret: aut qui cereum ardere
conspiceret, quo finito moriendum sibi
esset; videret quidem cereum quotidie
minui, sed quia ejus quantitatem & durationem
ignorat, ad ista dispendia non attendit.
Sed hujus incuriæ & oscitantia humanæ
luculentum exemplum habemus in Rege,
cujus miserum statum Deus aliquando
S. Brigittæ ostendit. Sedebat Rex in globo
vitreo coronatus, supra glo-

globum pendeat gladius tricuspis horribilis, qui singulis momentis levi motu, eoque imperceptibili, ut solet index in horologio, globo vitreo, ut illum distringeret, appropinquabat; ad dexteram stabat Angelus, ad sinistram diabolus, ictum gladij, & vitrei globi rupturam expectantes, ut Regis animam exciperent: audiebaturque dæmon horribili voce inclamans: Quousque erit istud? ecce ambo iniequimus prædam unam, & ignoramus, quis erit victor. Intellexit ex Deo Brigitta, globo vitreo vitam Regis representari, gladio verò mortem: ego verò satis mirari non possum Regis istud in re tam fragili, brevi fraudendâ, tam securam sessionem. Damocles assentator Dionysij, ab illo ad cænam adhibitus, cum supra caput gladium setâ æquinâ appentum vidisset, metu imminenti periculi deterritus à cibus Regis abstinuit: aliter verò ille ensis supra caput Regis pendulus sensim movebatur ad certam perniciem interendam, ac proinde Damoclis gladio longè formidabilior: ut mira sit hominum væcordia, qui in pari cum illo Rege constituti discrimine rebus caducis immersi obtorpescent, tanquam beatæ æternitatis securi.

3. Quod verò mortem maximè reddit formidabilem, est,

ut notat S. Augustinus, quod sequitur mortem: nescit enim homo an amore, an odio dignus sit, sed omnia in futurum servantur incerta; præsertim cum de nobis ipsius iudicium nostrum sit fallacissimum: est enim via quæ videtur homini recta, novissimè autem ducit ad interitum. Arcana Dei clausa mortalibus, etiam ipsis electis. Suspecta sunt, inquit sanctus Bernardus, ut non desinant dignè timere, qui nondum dignè amare didicerunt. Fac alicujus perduellis filios Regis imperio curru impositos velatis oculis duci velocissimè, anxiosque quò ducantur, aurigam rogare, quò tandem illos abducat, illumque respondere: Vespere scietis: an scilicet ad palatium pulcherrimum in monte constitutum, an verò ad vallem terribilem igne & sulphure fumantem, draconibus immanissimis refertum, ad homines ex cruciados ibi collocatis, quantus timor miseros illos incessest, & quantum illi magis ac magis angerentur, quò propius ad terminum accederent? S. Honoratus morti proximus, astantes his verbis compellavit: Videtis quàm fragile habitemus hospitium, quolibet vivendo ascenderimus, illinc morte detrahimur, ab hac necessitate neminem honores, neminem divitiæ liberant: sic vitam agite, ne vitæ extrema timeatis,

boni amali status.

L. 5. de conf. c. 4.

S. Hilarius serm. de ejus vita.

Cicero in Tullio.

3. Incerto successu.

tis, & hoc quod mortem appellamus, quasi commigrationem expectetis: mors poena non est, si non ad supplicia deducit: dura quidem est carnis animæque divulsio; sed multo durius, in gehennæ flammis erit carnis animæque consortium, nisi in omni vita generositatem suam spiritus recognoscens, bellum corpori, & corporalibus vitis certamen indixerit: hoc itaque agite, hanc vobis Honoratus vester, hæreditatem relinquit, supremo halitu suo ad hæreditatem vos regni cælestis invitat: nullus mundi hujus amore teneatur. Optimum est ut voluntate fastidias, quo te vides necessitate cariturum.

4.
Malè
comparat.
Ep. 108.

4. Vide quomodo ad mortem paratus sis, ne sis sicut ille Thomas, de quo S. Bernardus, qui non securus hinc exiit, quia malè securus vixit: vide ergo tu an qualibet horâ paratus sis mori. Scias commodatè te vitam accepisse, & velut precariò vivere. Audi, inquit S. Augustinus, Deum tibi dicentem: Non tali conditione accepisti vitam, quasi tempora tibi certa sint, quando voluero, & cum dixerò, Migra, paratus esto: ergo fac tibi omni tempore interrogationem illam Dei ad Adamum: *Adam ubi es?* non in quo loco, ait S. Ambrosius, sed in quo statu, quo te deduxerint peccata tua, ut fugias Deum tuum? Adde

De Parais.
c. 14.

ego, ut jamjam mori & coram illo comparere pertimescas? quid foliorum umbras quæritas? quid peccatum aut abcondere, aut palliare desideras? quin potiùs te accusas, & condemnas, & ad sanguinem Christi lavandus accurris, cum bonam mortem nihil impediatur nisi peccatum?

Igitur incipe hinc mori malis habitibus tuis. Propior, inquit S. Ambrosius, est saluti qui moritur, ut resurgat, quam ille qui vivit, ut moriatur: emenda dum tibi emendare & corrigere permittitur, si hinc emendaveris, illic requiesces. Non te dulcia mundi hujus, sed amara delectent; grave enim fel movere consueverunt. Non ille jucunda quærebat positus in regno, qui eligebat mortem Sanctorum.

2. Sequere consilium Francisci Sales: qui illud Psalmitæ, *si dormiatu inter medios clericos, penna columba deargentata & posteriora ejus in pallore auri*, nobis bonam ad mortem præparationem suggerere existimat. Dormire phrasè scripturæ est mori: si ergo solliciti sitis, ut inter medios clericos, hoc est duas sortes & vias Sanctorum mortem subeatis; quæ sunt humilitas, cum fiducia in Deo, ut per humilitatem sentiat vos inferorum supplicia promeritos, & per fiduciam in Dei misericordia, qui dives est in omnes qui invocant

cant illum, vos salvandos firmiter speretis, quia plus habet ipse bonitatis quam vos malitiæ; tum volabitis pennis argenteis innocentia, & ultima vitæ vestrae operientur auro charitatis. Humilitas sine fiducia in Deo, injuriosa est illi & degenerat in pusillanimitatem: & fiducia sine humilitate periculosa præsumptioni januam aperit. Ita viri sanctissimi se pararunt ad mortem, ita Cardinalis Bellarminus, qui extrema in ægritudine Deum verbis illis ex canone Missæ depromptis rogabat: In quorum nos confortium, non æstimator meriti, sed veniæ quæsumus largitor admitte. Ita P. Leonardus Lessius magno ardore animi dicere solitus erat verba hæc in secretis orationibus Missæ: Fac me tuis semper inhærere mandatis, & à te nunquam separari permittas.

Incipe hîc, & nunc viam hanc Sanctorum ingredi, nec in crastinum differ. Quid, inquit Ambrosius, in crastinum differ? potes & hodiernum diem lucrari: cavendum enim est ne & illum non teneas, & hunc amittas; non exiguum detrimentum est horæ unius: & una hora totius vitæ portio est. Fac ut dicere possis quod Ethnicus dixit: Nullum diem non tanquam ultimum aspexi. Denique fac quod B. Petrus Damianus in Epitaphio suo inscul-

psit, Vive memor mortis, quòd semper vivere possis. & S. Augustinus, Præveniendus, inquit, est dies, qui prævenire consuevit.

CONSID. IX.

De Iudicio particulari & universali.

Hic ab obliviosis mortalibus fidem maximè attentam & excitatam requiro; quis enim, si quæcumque de hoc iudicio proponuntur, sibi persuadeat, non continuo è veterno teporis evigilet, & rationes suas citò disponat, nec in diem mortis differat, ne cogatur tum dicere, sicut non nemo, qui morti proximus, dum moneretur, ut gauderet, quòd de exilio abiret in patriam, respondit: Hoc bene: si rationes in iudicio reddendas bene composuisssem; sed de tot malè gestis mihi conscius, causam habeo unde potius angar, & contremiscam, quam gaudeam.

Consideremus ergo quis iudicandus, de quibus, à quo, quomodo, & quo exitu.

1. Quis? homuncio, quòd ad naturam, secundum Aristotelem, imbecillitatis exemplum, temporis spoliium, inconstantia imago, invidia & calamitatis trutina, reliquum verò pituita, & bilis: secundum

I. Iudicium instituc. tur.

De quo.

Apud Sto. baum.

Yyy cundum

L. 3. epist. nico.

Seneca Ep. 94. Ser. m. de temp.